

Vzdělávací obor: **Člověk a jeho svět**

Očekávaný výsledek učení: CJS-CJS-001-ZV5-004

Posoudí na základě lokalizace specifika vlastního regionu, krajů ČR, sousedních států ČR a vybraných států v odlišných částech Evropy i světa a vliv těchto specifíků na život v nich.

Popis úrovně Na cestě

- Orientuje se na mapě ČR, Evropy, světa, pojmenovává a lokalizuje regiony/státy/kontinenty.
- Porovná dvě území z hlediska vybraných charakteristik.

Na trhu

Autorka materiálu: Tereza Češková

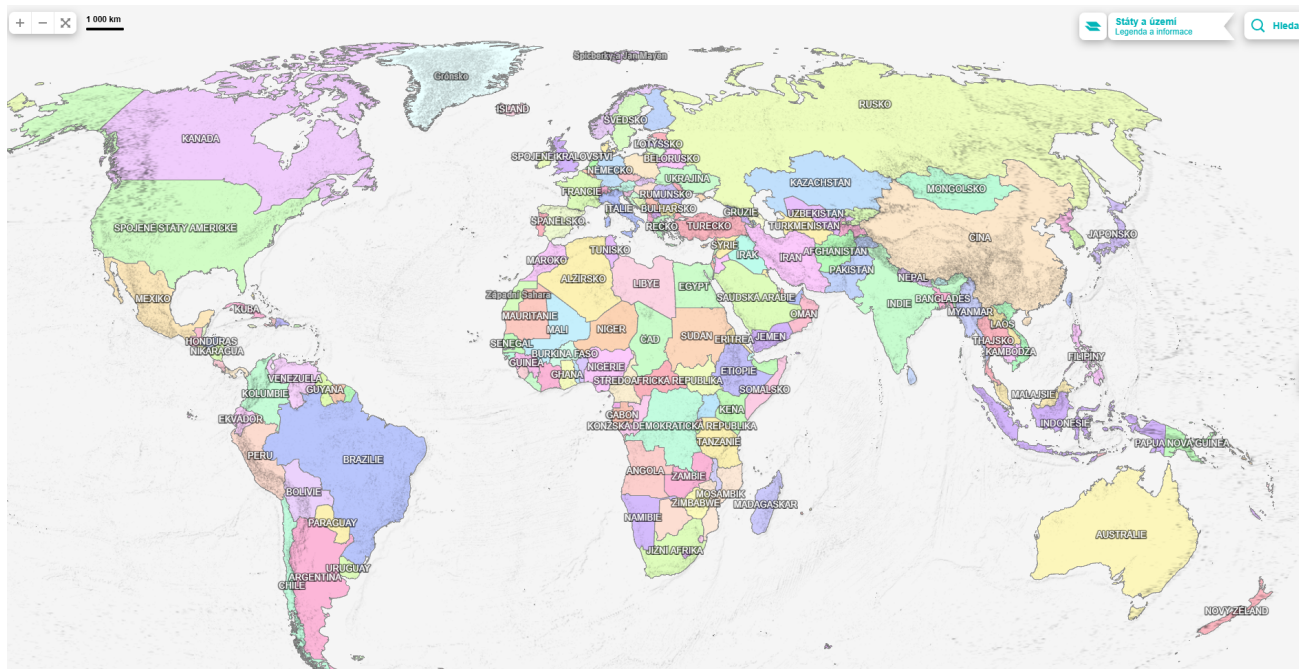
Žáci jsou prostřednictvím zkoumání země původu ovoce a zeleniny v obchodě a posuzování jejich chuti implicitně vedeni k problematice udržitelného zemědělství a ekologické náročnosti při dovozu potravin. První část aktivity probíhá mimo budovu školy. S žáky jdeme nejprve na trh nebo do obchodu, kde prodávají ovoce a zeleninu. U každého druhu musí být napsána země původu. Jejich úkolem bude najít ovoce a zeleninu přivezenou z co nejvíce zemí. Další úlohy jsou pak už nezávislé na místě řešení. Vhodně zvolené vzdělávací strategie popsané v ilustraci směřují k rozvoji klíčových kompetencí k občanství a udržitelnosti a digitální a díky využití matematického aparátu v běžné situaci také k rozvoji logicko-matematické gramotnosti.

Zadání pro žáky

1. Najděte ovoce a zeleninu, které pocházejí z různých zemí (různých částí světa). Druhy a původ zapište do tabulky.

druh ovoce či zeleniny	země původu			

2. Ve skupinách zakreslete piktogramy pro dané ovoce a zeleninu do místa země, odkud se k nám dováží.

3. U 3 vybraných druhů zjistěte, jaké podmínky pro růst rostlina potřebuje, a určete, kde ještě jinde by se jí mohlo dařit – to запиšte do 3. sloupce tabulky. Svůj tip následně ověřte.
4. Zjistěte, odkud se nejčastěji dováží ovoce a zelenina a zdůvodněte, proč zrovna odtud.
5. S využitím online mapy odhadněte vzdálenost (časovou i v kilometrech), kterou musí ovoce/zelenina urazit, a připište ji do 4. sloupce tabulky.
6. Odhadněte, jakou dopravou mohlo být zboží dominantně přepraveno, a запиšte to do 5. sloupce tabulky.
7. Vyberte si jednu plodinu, která u nás (přirozeně) neroste, a zjistěte, proč by se jí tu nedařilo, co jí tu chybí (zjistěte místo původu a tamní podmínky z hlediska podnebí, srážek, teplot, podívejte se a nakreslete, jak vypadá, když roste).
8. U jedné plodiny zjistěte, v jaké části roku bude mít nejlepší chuť, a zkuste přijít na to, jak je možné, že mnohé z plodin najdeme v obchodech po celý rok.
9. Představte si, že bychom mohli jíst jen potraviny z rostlin vypěstovaných a z živočichů chovaných u nás. Vypište, které by to mohly být. Zjistěte, z čeho se skládá vaše oblíbené jídlo, a posuďte, zda byste si ho bez dovezených potravin mohli dát.

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK k občanství a udržitelnosti Zohledňování propojenosti světa KOB-ZPS-000-	<i>Uvědomuje si vzájemnou propojenost společenských a ekologických aspektů různých situací ve svém okolí.</i>	- Prostřednictvím vhodného zadání vedu žáky k prozkoumávání a interpretaci různých souvislostí mezi místem, kde žijí, a širším světem. - Podněcuji žáky ke kladení a zodpovídání otázek směřujících k hledání příčin a následků souvisejících s dovážením ovoce a zeleniny. Reflektovat to můžeme např. skrze otázky <i>Co se musí dít s ovocem, které aktuálně nemá plnou sezonu, aby se dostalo</i>

ZV5-001		<i>k nám na pulty obchodů? Proč je vhodné jíst více domácí ovoce a zeleninu? Co vše je spojené s dovozem ovoce a zeleniny k nám? Jak spolu může souviset chuť ovoce a roční období? Jak jsi zjišťoval(a), kdy může mít plodina nejlepší chuť? Jak to, že často vidáme plodiny typu pomeranče, banány, jablka... na pultech obchodů po celý rok?</i>
KK digitální Digitální informace a data KDI-DAT-000-ZV5-001	Vyhledává potřebné informace v doporučených digitálních zdrojích.	- Vedu žáky k vyhledávání a propojování informací z různých zdrojů a formátů (text, mapa). Reflektovat to můžeme např. skrze otázky <i>Jak jste zjišťovali, které druhy se dovážejí z největší vzdálenosti? Jak jste hledali informace o vhodných podmínkách pro vybrané plodiny? A jaký z těchto způsobů je neefektivnější a proč? Zkuste to nyní u jiné plodiny tímto způsobem. Bylo to rychlejší/efektivnější? Jak jinak lépe?</i>

Vazba na základní gramotnosti

Název ZG Složka ZG Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
Logicko-matematická Použití matematiky ZGM-POM-000-ZV3-001	Rozpoznává využití matematického aparátu v běžných situacích.	- Umožňuji žákům řešit problém prostřednictvím osvojeného matematického aparátu. - Vedu žáky k zaznamenání řešení prostřednictvím matematického jazyka.

Metodický komentář pro učitele

Tabulku je vhodné vytisknout na A4 na šířku, aby se do ní žákům dobře psalo. Záměrně u ní také nejsou popisky všech sloupečků – na trhu/v obchodě stačí první dva, ostatní je pak určené pro práci s mapou a lze doplnit později.

Mapu je třeba vytisknout relativně velkou (aspoň A3). Pak je možné na jednotlivé trasy využít špendlíků, provázků a na provázky lepíkem označit vzdálenost.

Zadání je výrazně zaměřené směrem k udržitelnosti. Pomocí průzkumu terénu i při práci s různými mapami žáci zjišťují souvislosti, které se pojí často s potravinami, o nichž ani netuší, že jsou importované.

Popis ověřování

Učitel sleduje:

- jak se žáci orientují v mapě;
- jak kombinují údaje z politické mapy a map, v nichž mohou nalézt údaje k podmínkám pro dané plodiny (podnebné a vegetační pásy);
- jak pracují s mapovým měřítkem;
- jak pracují s online mapou (určí vzdálenost);
- zda žák vyčte z prodejního štítku potřebné informace.

Zdroje

Mapa je převzata z webu atlas.mapy.cz.